

EU og Internationalt
Den 25. maj 2022
FVM 179

SAMLENOTAT
Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 13. juni 2022

---

1. Markedssituationen for landbrugsvarer
- *Information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 2

2. Kommissionens rapport om anvendelsen af EU's sundheds- og miljøstandarder på importerede landbrugsprodukter
- *Information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 8

3. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den Europæiske Unions geografiske betegnelser for vin, spiritus og landbrugsprodukter og kvalitetsordninger for landbrugsprodukter, om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013, (EU) 2017/1001 og (EU) 2019/787 og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1151/2012
- *Statusorientering fra formandskabet*
KOM (2022) 134

Side 11

4. Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet – mod et mere bæredygtigt fiskeri i EU: Status og retning for 2023
- *Information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 14

5. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1305/2013 for så vidt angår en specifik foranstaltning til at yde ekstraordinær midlertidig støtte under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter (ELFUL) som reaktion på virkningerne af den russiske invasion af Ukraine
- *Sagen er ikke på dagsordenen til rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 13. juni 2022, men forventes vedtaget ved et kommende rådsmøde.*
KOM (2022) 242

Side 17

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

Den 13. juni 2022

1. **Markedssituationen for landbrugsvarer** **KOM-dokument foreligger ikke**

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 11. maj 2022. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Den russiske invasion af Ukraine påvirker markedssituationen for landbrugsvarer på en række områder. Visse markeder har i 2021 været påvirket af Brexit, og svinesektoren var præget af lave priser på grund af især dårlig afsætning til Kina. Sagen forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 13. juni 2022 med henblik på information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter

Baggrund

Den generelle markedssituation for landbrugsvarer drøftes normalt hvert kvartal i Rådet (landbrug og fiskeri). Det franske formandskab har punktet til drøftelse på alle rådsmøder (landbrug og fiskeri) under det franske formandskab i første halvår af 2022.

Sagen forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 13. juni 2022 med henblik på orientering fra Kommissionen og udveksling af synspunkter

Formål og indhold

FN's Fødevarer- og Landbrugsorganisations (FAO's) fødevarerprisindeks

FN's Fødevarer- og Landbrugsorganisations (FAO's) fødevarerprisindeks var i gennemsnit 158,5 point i april 2022, et fald på 1,2 point (0,8 pct.) fra det højeste niveau i marts 2022, dog stadig 36,4 point (29,8 pct.) over niveauet i den tilsvarende måned i 2021. Faldet i prisindekset i april 2022 skyldtes en betydelig nedgang i prisen for vegetabilsk olie sammen med et lille fald i prisen for korn. I mellemtiden var der fortsat moderate prisstigninger for sukker, kød og mejeriprodukter.

Markedssituationen for korn og proteinafgrøder

Generelt er der gode forhold i det meste af Europa dog med begyndende tørke i dele af Italien, mens resten af Europa i marts og april 2022 har haft underskud af regn på -30 til -50 pct. under normalen. Tørken i Spanien og Portugal er overstået med store mængder nedbør (+50 til +100 pct. over normalen) i marts og april 2022.

Det Internationale Kornråd (IGC) forventede den 19. maj 2022, at den globale produktion af korn i 2022/23 vil falde med -1,7 pct. i forhold til sidste år, som dog stadig vil være den anden største registrerede høst. Hertil kommer, at det forventede globale forbrug som følge af stigende priser vil falde for første gang siden 2015/16 med -0,3 pct., mens globale lagre ligger på -5 pct. og global handel på -3 pct., primært pga. fald i handel med majs og byg. Forventningerne til den globale produktion af hvede ligger for 2022/23 på -1,6 pct. under sidste år, -2,5 pct. for majs og +1,7 pct. for byg. Faldet i den samlede globale kornhøst dækker over, at der forventes pæne produktionsstigninger i Sydamerika generelt, Canada, Rusland og Indien, som udligner fald andre steder, herunder særligt Ukraine og Australien. På baggrund af den russiske invasion af Ukraine er forventningerne til høstudbyttet i Ukraine kraftigt nedjusteret. Den forventede høst i Ukraine af hvede forventes i 22/23 at falde med -41,2 pct. sammenlignet med året før, -55,8 pct. for majs samt -41,8 pct. for byg.

Det forlyder, at forårssåning i ukrainsk kontrollerede områder er gennemført. Der er fortsat stor risiko i forhold til produktion af majs i Ukraine ved fortsat krig, hvor såningen typisk foregår i maj/juni. Kommissionen forventede i februar 2022, at Ukraine i 2022 vil udgøre 4,2 pct. af den globale produktion af hvede, 3,3 pct. af den globale produktion af majs og 7 pct. af den globale produktion af byg. Ukraines andel produktion vurderes i estimat fra maj 2022 for 2022/23 at komme til at udgøre 2,5 pct. for hvede, 1,6 pct. for majs og 3,9 pct. for byg. Ukraine er desuden storeksportør af foder til EU med 44 pct. af EU's import af majs, hvorfor særligt sektorerne for fjerkræ og svin kan blive ramt af den manglende ukrainske eksport. Visse nordafrikanske og mellemøstlige lande får en stor andel af deres korn fra Ukraine, og mens Tyrkiet og Iran har krævet større eksport af hvede fra Rusland, må faldende produktion og eksport fra Ukraine og Rusland forventes at få økonomiske og humanitære konsekvenser i EU og det europæiske nærområde.

Globale priser på de vigtigste kornafgrøder (hvede, majs og byg) har den 18. maj 2022 udviklet sig med for hvede +9 pct. siden sidste måned, majs med -7 pct. og byg med +4 pct. Stigende hvedepriser drives frem af eksportrestriktioner i Indien, som ellers var spået at øge eksporten, men nu forventes at mere end halvere deres eksport i 2022/23 fra 9,3 mio. tons til 4,3 mio. tons, et fald, som forventes dækket af øget eksport fra Australien, Canada og særligt EU.

Markedet for oliefrø rammes også. Ukraine forventedes inden den russiske invasion at producere 17,5 mio. tons solsikkefrø i 2021/22, svarende til 30,7 pct. af den globale produktion, et tal som nu ligger på 16,4 mio. tons, svarende til 28,9 pct. af global produktion. En stor andel af denne produktion presses til olie, og EU modtager 89 pct. af sin importerede solsikkeolie og 36 pct. af sin importerede solsikkemel, der bruges til foder, fra Ukraine. I 2022/23 forventes Ukraines produktion af solsikkefrø at falde til 9,6 mio. tons. Det er et fald på 41 pct. som må forventes at blive udfordret af dårlig logistik og et fald i ukrainsk lagringskapacitet på 15 mio. tons som følge af konsekvenser af krigen – herunder behov for togbaseret godstransport af afgrøder grundet russisk blokade af havne og ødelagt lagerkapacitet. Kommissionen fremlagde den 12. maj 2022 en meddelelse KOM (2022)217 om "solidaritetsbaner". Det skal facilitere bilaterale handelsforbindelser og Ukrainsk eksport af særligt korn til EU bl.a. ved udbygning af togforbindelser mellem Ukraine og nærliggende EU-medlemsstater.

Markedet for handelsgødning har siden september 2021 set store stigninger på ca. 100 pct., som ved sidste opdatering i marts var fortsat stigende som følge af den russiske invasion af Ukraine og EU's handelssanktioner over for Rusland og Hviderusland. I henhold til opgørelse fra det Internationale Energi Agentur (IEA) blev ca. 45 pct. af den europæiske naturgas, som er den foretrukne energikilde til fremstilling af handelsgødning, importeret fra Rusland i 2021. Energiinputtet udgør 85 til 90 pct. af omkostningerne ved fremstilling af kunstgødning og er en indikator for prisen på gødning. Det estimeres, at produktionen i EU, som følge af høje energipriser, er faldet med ca. 40 pct., og at danske landmænd skal købe ca. 15 pct. af forbruget af gødning i 2022 til den aktuelle højere pris. Lavere forbrug af gødning forventes dog at have beskeden effekt på produktionen, som i større grad påvirkes af andre faktorer som frost og tørke. Eventuelle konsekvenser for næste års produktion af de fortsat stigende priser er uafklarede.

Markedssituationen for mælk og mejeriprodukter

Markedssituationen for mælk og mejeriprodukter har igennem den seneste tid generelt set en markant bedring, hvor mælkeprisen i april 2022 lå på 43,5 cent/kg, hvilket historisk er en rekordhøj pris. Til sammenligning var den i august 2020 på 33,01 cent/kg. Medio maj 2022 ligger prisen på skummetmælkspulver på 404 euro/100 kg. Det er 59 pct. over prisen samme tid i 2021, og smørprisen ligger på 688 euro/100 kg. Det er 71 pct. over prisen samme tid i 2021. Den gunstige markedssituation skyldes faldende mælkeindvejning i EU. I kalenderåret 2021 faldt EU's mælkeindvejning med 0,3 pct. Også globalt stagnerer produktionen. Hertil kommer god efterspørgsel på verdensmarkedet.

Markedssituationen for svinekød

EU's marked for svinekød er i bedring efter en kraftig forværring af priserne i anden halvdel af 2021. I løbet af foråret 2022 er priserne steget. Prisniveauet for EU var således for uge 9 i 2022 på 149,3 euro/100 kg. Prisniveauet er siden steget med et lille fald på det allerseneste og prisen lå i uge 18 på 194,1 euro/100 kg. Det er historisk en særdeles god pris. Den danske notering fulgte nogenlunde samme tendens. Fra oktober 2021 frem til udgangen af december 2021 lå noteringen fast på 8,40 kr./kg, men ved årsskiftet 2021/2022 faldt den til 7,90 kr./kg. Det var den laveste notering siden 2008. Efterfølgende er noteringen steget og er i uge 20 på 11,10 kr./kg. De stigende priser skal dog ses i lyset af tilsvarende stigende inputpriser på gødning og proteinfoder.

Også smågriseprisen, der i efteråret 2020 kom ned på en daværende bundrekord på 35 euro/stk., steg i juni 2021 til 51,76 euro/stk., men var i uge 42 i 2021 nede på 29,0 euro/stk., hvilket er en historisk lav pris. Den er i uge 19 i 2022 steget til 54,8 euro/stk.

Årsagen til den dårlige markedssituation frem til foråret 2022 er især forringet eksport til Kina og lave priser på det kinesiske marked, der i kalenderåret 2021 aftog ca. 49 pct. af EU's eksport. Den hidtil gode afsætning medførte, at der skete en udvidelse af produktionen af europæisk svinekød for at imødekomme den kinesiske efterspørgsel af svinekød forårsaget af afrikansk svinepest. Udvidelsen af produktionen forværrede efterfølgende markedssituationen, da eksportandelen til Kina faldt, og i januar 2022 udgjorde knap 30 pct. Dertil kommer behersket efterspørgsel på EU's indre marked. Samtidig skete der ikke en tilsvarende tilpasning af den europæiske produktion af svinekød, som forblev på et meget højt niveau for at understøtte den hidtidige efterspørgsel.

En betydelig udfordring er ligeledes, at svinesygdommen afrikansk svinepest i september 2020 bredte sig fra Polen til Tyskland, hvor der frem til maj 2022 er fundet knap 3.880 tilfælde blandt vildsvin i de sydøstlige dele af delstaten Brandenburg og østlige dele af delstaten Sachsen og senest også i delstaten Mecklenburg-Vorpommern. Det har medført, at en række vigtige eksportlande, herunder Kina, har lukket for import af svinekød fra Tyskland, der udgør 24 pct. af EU's samlede eksport af svinekød. Der har også i Italien i foråret været tilfælde i de nordlige dele af landet, men på det seneste er der også opdaget tilfælde hos vildsvin nær Rom.

Kommissionen indførte 25. marts 2022 støtte til privat oplagring af svinekød. Ordningen ophørte den 29. april 2022. Der ydedes støtte til oplagring i perioder, der kan være på 60, 90, 120 eller 150 dage. Privat oplagring har til formål at trække varer ud af markedet for at begrænse udbuddet af varer med henblik på at hindre eller begrænse et prisfald, og medfører at de virksomheder, der søger på ordningen, kan få støtte til dækning af de udgifter, de har i den periode, produkterne er oplagrede. Der kunne indgives ansøgninger frem til 29. april 2022. Der nåede at blive indgivet ansøgninger på en samlet mængde på 47.541 tons. Den samlede ansøgte mængde fordelt på medlemsstater er 26 pct. i Nederlandene, 21 pct. i Danmark, 16 pct. i Spanien, 16 pct. i Tyskland og 11 pct. i Polen. Der er mindre andele i 10 øvrige medlemsstater.

Markedssituationen for oksekød

I kalenderåret 2021 faldt EU's kvægbestand 1,1 pct. sammenlignet med 2020. I hele 2021 og den forgangne del af 2022 har prisniveauet udviklet sig stigende og er i maj 2022 steget til en pris på 497,9 euro/100 kg, hvilket er 33 pct. højere end samme tid året før. Prisniveauet er nu betydeligt over gennemsnittet for de seneste tre år. EU's eksport steg 0,2 pct. i kalenderåret 2021 i forhold til 2020. EU's import steg 26 pct. i kalenderåret 2021 i forhold til 2020. Stigningen i importen til EU hænger sammen med en stor stigning i import af oksetalg fra Uruguay. Tallene er eksklusiv Storbritannien.

Markedssituationen for fjerkrækød

Markedssituationen i fjerkræsektoren er i bedring. Primo juni 2021 lå prisen på 204,03 euro/100 kg. I uge 18 af 2022 er prisen steget til 259,51 euro/100 kg. Det er 28,6 pct. over prisen samme tid sidste år og betydeligt over gennemsnittet for 2016-21. De høje kornpriser påvirker dog producenterne negativt. EU er fortsat nettoeksportør af fjerkrækød målt både i mængde og værdi.

Markedssituationen for frugt og grøntsager

Stigende inputpriser på bl.a. energi og gødning presser sektoren, som yderligere forværres af, at stigende inflation begrænser forbrugernes købekraft og dermed muligheden for at lægge de stigende inputpriser over på forbrugerne. Energi- og gødningspriser udgør ca. 20 pct. af producenterne omkostninger, hvilket særligt er en udfordring for vinterafgrøder i drivhus, eksempelvis tomater. Det kan medføre, at nogle producenter må skære ned for produktionen. Dette rammer særligt friske produkter. Derudover påvirkes markedet negativt af krigen i Ukraine, som forstyrrer forsyningskæder og eksportmuligheder, dog er markedet ikke i forventet grad påvirket af omdirigering af varer fra det krigsramte område til EU.

Der er fra udgangen af april løftet op en smule på Belarus' importforbud af varer fra EU, hvilket er tiltrængt for en presset polsk æble- og pæresektor, men derudover ikke forventes at have større konsekvenser for markedet generelt.

Handel med landbrugsfødevarer lå i januar 2022 på +25 pct. ift. samme tid i 2021 (+16 pct. for eksport og +38 pct. for import), og +16 pct. over det treårige gennemsnit (+11 pct. for import og +22 pct. for eksport). Nye importkontroller på varer fra EU til UK forsinker handlen med frisk frugt og grønt.

Markedssituationen for sukker

Globale sukkerpriser faldt i 1. kvartal 2022 en smule, som det er normalt i begyndelsen af året, men ligger pr. 22. april på 497 euro pr. ton. Det er værd at bemærke, at prisniveauet trods mindre fald ikke har været højere siden 2017. Også i EU er priserne stigende over referenceværdien til højeste prisniveau siden 2017. Importen af sukker til EU ligger i april -15 pct. under niveau fra sidste år, mens import fra landene omfattet af "alt undtagen våben"-initiativet og økonomiske partnerskabsaftaler fortsat ligger -25 pct. under niveau fra sidste år. Eksport fra EU ligger i april 17 pct. over niveau fra sidste år.

Markedssituationen for vin

Forventninger til høst af vin og most i 2021/2022 opjusteres med ca. 7 pct. ift. efteråret 2021, og forventningen er nu et fald i produktion på 7 pct. ift. 2020/2021. Italien, Spanien og Frankrig udgør 80 pct. af EU's produktion med et overordnet fokus på kvalitetsvine. Eksporten nåede i 2020/2021 ny rekord og dette niveau fortsætter i det nye år, mens importen forbliver stabil.

Eksport generelt

EU's landbrugseksport steg med 7,3 pct. fra 2020 til 2021, mens landbrugsimporten til EU steg med 7,0 pct. EU's handelsoverskud på landbrugsområdet var i 2021 på 67,9 mia. euro (ca. 506 mia. kr.), hvilket er en stigning på 8,0 pct. i forhold til 2020.

Der er i 2022 afsat 186 mio. euro til salgsfremme, med næsten halvdelen til at fremme af økologi, bæredygtigt landbrug og landbrugs- og fødevarersektorens rolle i forbindelse med tilpasning til klima og miljø. Der ses desuden øget fokus på EU's indre marked og i særdeleshed på økologi, mens budgettet til at fremme sunde kostvaner og forøget forbrug af frugt og grønt i EU forbliver uændret.

Indførelse af krisetiltag i lyset af den russiske invasion af Ukraine

Der er på EU-niveau truffet beslutning om, at medlemsstaterne kan fravige visse betingelser for den grønne støtte under den direkte støtte i 2022 med henblik på at dyrke braklagte arealer i EU. Muligheden anvendes ikke i Danmark. Kommissionen har også vedtaget en delegeret forordning, som giver mulighed for at udmønte en ekstraordinær krisestøtte som støtte til landbrugere, der i særlig er grad påvirket af markedsforstyrrelser forårsaget af øgede omkostninger og afbrudt handel på grund af Ruslands invasion af Ukraine. Der er krav om, at medlemsstaten senest 30. juni 2022 over for Kommissionen skal redegøre for de tiltag, der er gennemført i forbindelse med udformningen af krisestøtten for at undgå konkurrenceforvridning. Der er desuden krav om, at medlemsstatens krisestøtte er landbrugerne i hænde senest 30. september 2022. Kommissionen stiller i alt 500 mio. euro til rådighed for den ekstraordinære krisestøtte.

Kommissionen har endvidere den 23. marts 2022 fremlagt en meddelelse KOM(2022)133 om fødevarerforsyningsikkerhed i EU, hvor fokus i høj grad er på at sikre fødevarerforsyning og stabile fødevarerforsyningskæder.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Drøftelsen vil ikke i sig selv berøre beskyttelsesniveauet.

Høring

Sagen sendes i skriftlig høring i §2-udvalget (landbruget). Sagen har tidligere været i høring i §2-udvalget (landbrug), hvilket gav anledning til følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer forventer overordnet set yderligere stigninger i produktionsomkostninger for alle sektorer som følge af den aktuelle situation i Ukraine. Krigen har åbenlyse konsekvenser for eksporten til Rusland og Ukraine, men medfører også ændringer i fragtruter til øvrige eksportmarkeder Og store udfordringer med at sikre forsyningsikkerheden.

De høje mælke- og mejeripriser skal ses i sammenhæng af de markant højere produktionsomkostninger hos både landmanden og mejerierne, hvorfor landmanden og mejeriets margin ikke nødvendigvis afspejles i prisudviklingen. Senest er noteringen i maj 2022 steget med 4 eurocent til en samlet pris på cirka 50 eurocent/kg. Priserne på alle EU-mejeriråvarer er stigende, og det er især den konventionelle mælk samt mozzarella og gul ost, der driver udviklingen. Som regel vil højere mælkepriser medføre stigninger i indvejningen, men dette har ikke været tilfældet i anden halvdel af 2021 og starten af 2022 netop på grund af meget høje energi- og foderpriser. Den samlede mælkeindvejning for 2021 var -0,3 pct. lavere end 2020, og mælkeindvejningen for januar 2022 ligger på niveau med 2021. I aktivering af kriseredskaber fra EU og eventuelle nationale tiltag vil mejerisektoren primært pege på tiltag, der sikrer forsyningen og produktionen hos landmanden. Foderforsyningen af både økologisk og konventionelt

foder meldes for nuværende forholdsvist stabilt, imens der er større usikkerhed vedrørende forsyningen af GMO-frit foder. Forsyning af gødning er også en bekymring for produktionen i 2023.

For svinekød har situationen i Ukraine ligeledes skabt stor usikkerhed i markedet med stærkt stigende inputpriser (foder, energi, fragtrater m.v.) hvilket har forringet bytteforholdet markant. Selvom der på det seneste har været stigninger i den danske notering fra 7,90 til 11,10 kr./kg ligger noteringen stadig væk et godt stykke fra nulpunkt. Fremadrettet i 2022 er der udsigt til slagtninger i EU, der vil ligge lavere end året før. Landbrug & Fødevarers fortsatte forventning er, at der vil ske en stigning i den hjemlige notering i løbet af foråret 2022. Den danske svinetælling i april 2022 viser et fald på 5,2 pct. i forhold til april 2021. Det dårlige bytteforhold slår således også igennem i Danmark. Hertil kommer, at slagtevægten falder som konsekvens af de høje foderpriser. Dette vil yderligere bidrage til en nedgang i EU-produktionen af grisekød i år. En nedgang på mere end 5 pct. i EU-produktionen af grisekød i 2022 virker således ganske realistisk. Dette vil mængdemæssigt mere end opveje for den tabte EU-eksport til Kina. Ud over lavere EU-slagtninger og sæsonmæssig bedre efterspørgsel kan der også her håbes på støtte fra en bedre efterspørgsel fra Kina. Etablering af privat oplagring i april 2022 havde en positiv effekt på prisen, og Danmark var blandt de lande der benyttede ordningen mest.

For oksekød blev der i 2021 i Danmark slagtet 6.000 kreaturer flere end 2020. Samtidigt er den gennemsnitlige afregningspris steget 5-6 kr. pr. kg. slagtevægt. Prisniveauet er generelt stigende i europæiske oksekødsektor, men den danske afregningspris er fortsat lavere end i øvrige EU-lande. Set i lyset af de stigende produktionsomkostninger vil den reelle gevinst til landmanden være begrænset.

For fjerkrækød dækker stigende priser langt fra den stigende tendens til højere produktionsomkostninger til foder, energi og lønninger, der udgør 80-90 pct. af de samlede produktionsomkostninger. Disse omkostningskomponenter forventes at stige 20-30 pct. over de kommende måneder mens metal og plastikmateriale til pakninger af kyllingeprodukter ligeledes udsættes for prisstigninger på op til 40 pct. Dertil kommer, at svækket eksport til tredjelande fra EU grundet restriktioner på grund af fugleinfluenza medfører større afsætning på det indre marked og dermed større mængder med deraf følgende fald i priserne. Dette lægger således pres på indtjeningen i eksportvirksomhederne, der har afsat større mængder på det indre marked til lavere priser. Desuden opleves større grad af protektionisme, hvor både covid19 og udbrud af fugleinfluenza bruges på en række destinationer til at lukke for eksport fra Danmark og EU generelt med det formål at øge den nationale selvforsyningsgrad.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

En række medlemsstater har fortsat stor fokus på udfordringerne som følge af den russiske invasion af Ukraine.

På det uformelle topmøde mellem stats- og regeringscheferne den 10.-11. marts 2022 blev Versailleserklæring vedtaget. Den omtaler blandt andet behovet for at mindske EU's afhængighed af centrale importerede landbrugsprodukter samt rå- og hjælpestoffer til landbruget, navnlig ved at øge EU's produktion af plantebaserede proteiner. Stats- og regeringscheferne opfordrede endvidere Kommissionen til at fremlægge tiltag til at håndtere de stigende fødevarerpriser så hurtigt som muligt

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen arbejder for at underbygge en markedsorienteret og konkurrencedygtig landbrugssektor og et velfungerende indre marked. Regeringen lægger vægt på, at Kommissionen overvåger markedssituationen for landbrugsvarer som følge af Ruslands invasion af Ukraine. Regeringen støtter, at EU faciliterer eksport af korn fra Ukraine.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 19. maj 2022 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 24. maj 2022, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 11. maj 2022.

Notatet er ligeledes oversendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

2. Kommissionens rapport om anvendelsen af EU's sundheds- og miljøstandarder på importerede landbrugsprodukter KOM-dokument foreligger ikke

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 21. marts 2022. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Det forventes, at Kommissionen vil præsentere rapporten om anvendelsen af EU's sundheds- og miljøstandarder på importerede landbrugsprodukter. Sagen forventes på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 13. juni 2022 med henblik på information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Baggrund

Det forventes, at Kommissionen vil præsentere rapporten om anvendelse af EU's sundheds- og miljøstandarder på importerede landbrugsprodukter.

Sagen forventes på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 13. juni 2022 med henblik på information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

I forbindelse med den politiske aftale om reform af den fælles landbrugspolitik 2023-27 blev der afgivet en erklæring fra Rådet og Europa-Parlamentet, hvor Kommissionen opfordres til senest ved udgangen af første halvår 2022 at udarbejde en rapport, der undersøger muligheden for inden for WTO's regelsæt at stille krav om, at importerede landbrugsprodukter skal leve op til EU's sundheds- og miljøstandarder (herunder dyrevelfærdstandarder samt processer og produktionsmetoder). Ifølge erklæringen bør rapporten dække alle relevante offentlige politikområder, herunder – men ikke begrænset til – den fælles landbrugspolitik, sundheds- og fødevarerikkerhedspolitikken, miljøpolitikken og den fælles handelspolitik.

Kommissionen har bekræftet, at man forventer at præsentere rapporten inden udgangen af første halvår 2022. Borgere og interessenter havde mulighed for at give bemærkninger om initiativet til Kommissionen frem til den 16. marts 2022.

Kommissionen forventes i rapporten at påpege EU's vigtige placering i den globale handel med fødevarer. Dette skyldes, at EU er verdens største eksportør og verdens tredjestørste importør af fødevarer og landbrugsprodukter. EU's import af fødevarer omfatter primært varer, som ikke produceres i EU, for eksempel kaffe, te, palmeolie, tropisk frugt og sojabønner.

Det forventes, at Kommissionen i rapporten peger på tre områder, hvor EU kan adressere globale bæredygtighedshensyn relateret til importerede landbrugsprodukter. For det første skal EU fastholde en ledende rolle i multilaterale fora for så vidt angår arbejdet med at fastsætte internationale bæredygtighedsstandarder. Det omfatter EU's arbejde i blandt andet internationale standardiseringsorganer og WTO samt opfølgning på FN's fødevaretopmøde i 2021. For det andet skal EU fortsat anvende bilateralt samarbejde og handelsaftaler til at fremme EU's ambitioner inden for bæredygtighed, eksempelvis gennem kapitler om bæredygtige fødevarer i nye forhandlinger om handelsaftaler. Inden for dette spor lægger Kommissionen endvidere op til, at EU sikrer sammenhæng mellem bæredygtighedsdagsordenen og udvidelses-, naboskabs- og udviklingspolitikkerne. For det tredje påpeger Kommissionen, at EU i visse tilfælde kan fastsætte autonome tiltag for at varetage miljømæssige eller etiske hensyn i forhold til bestemte produktionsmetoder.

Det forventes, at Kommissionen vil konkludere, at der er mulighed for at anvende EU's proces- og produktionsstandarder relateret til sundhed og miljø på importerede landbrugsprodukter, men at konkrete forslag i hvert enkelt tilfælde bør undergå en grundig analyse, særligt i forhold til WTO-medholdelighed. Tilsvarende forventes Kommissionen at understrege, at en sådan analyse også skal forholde sig til, hvorvidt det er teknisk og økonomisk muligt og proportionelt at etablere de nødvendige kontrolmekanismer.

Det forventes, at Kommissionen blandt andet vil henvise til det fremlagte forslag KOM (2021) 706 om bekæmpelse af afskovning ved import til EU. Forslaget omfatter træ, soja, palmeolie, kaffe, kakao og kvæg, og stiller krav til, at disse råvarer og afledte produkter heraf ikke må gøres tilgængelige på EU's indre marked eller eksporteres fra EU, hvis de har bidraget til afskovning, skovforarmelse, ikke er produceret i overensstemmelse med lovene i oprindelseslandet og ikke er omfattet af en due diligence-erklæring (nødvendig omhu).

Der forventes endvidere en reference til jord-til-bord strategien (KOM (2020) 381), hvor det fremgår, at Kommissionen ved importerede fødevarer vil inddrage miljømæssige aspekter ved vurderinger af importtolerancer for pesticider, der ikke længere er godkendt i EU, samtidig med at WTO-standarderne og -forpligtelserne overholdes.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres i forbindelse med drøftelsen.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Drøftelsen vil ikke i sig selv berøre beskyttelsesniveauet. Såfremt sagen måtte afføde konkrete forslag fra Kommissionen, vil forslagens konsekvenser blive vurderet i forbindelse med regeringens stillingtagen hertil.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevareudvalgs EU-underudvalg, hvilket gav anledning til følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer støtter EU's handelspolitiske initiativer og tilgangen omkring åben, strategisk autonomi som baggrund for unionens handelspolitik til sikring af fair og balanceret handel med tredjelande. Det franske EU-formandskab har anmodet Kommissionen om at informere om status for udarbejdelsen af rapport om anvendelse af EU's sundheds- og miljøstandarder for importerede landbrugsprodukter. Derfor forventer Landbrug & Fødevarer, at formandskabet vil arbejde aktivt for, at landbrugs- og fødevarereproducenter uden for EU, der vil eksportere ind i EU, skal leve op til samme produktionsstandarder, som kræves af EU-producenter.

Landbrug & Fødevarer er enig i, at der er tiltagende behov for at sikre mere ens konkurrencevilkår mellem EU-producenter og konkurrerende producenter ud for EU. Det skal blandt andet ses i lyset af den tiltagende regulering af produktionen i EU, f.eks. gennem Green Deal og de tilhørende strategier, der nødvendigvis fordyrer produktionen for operatører i EU signifikant. Ifølge Landbrug & Fødevarer skal udenlandsk producerede varer markedsført i EU allerede i dag leve op til EU-lovgivningen i forbindelse med reststoffer, mærkning, ingredienser mv., og det må forventes, at EU sikrer ækvivalens på SPS-området, når tredjelande opnår markedsadgang til EU's marked. I princippet kunne der godt opnås højere grad af ens konkurrencevilkår ved at stille krav om identiske produktionsstandarder hos udenlandske, eksporterende producenter på områder, hvor der i dag ikke er sådanne krav. Disse krav skal ifølge Landbrug & Fødevarer baseres på objektive, videnskabelige og internationalt anerkendte standarder, samt regulering og kontrol i øvrigt er i overensstemmelse med EU's forpligtelser i forhold til WTO-regler. Det er afgørende for Landbrug & Fødevarer, at det ikke fører til skjult protektionisme og handelskrige til skade for de eksporterende erhverv i EU.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det franske formandskab har sat fokus på begrebet reciprocitet i forhold til den internationale handel med landbrugsvarer. Reciprocitet indebærer efter fransk opfattelse, at europæisk producerede landbrugs- og fødevarer ikke skal udkonkurreres af produkter fra tredjelande produceret under lavere standarder i forhold til miljø, sundhed og dyrevelfærd.

Efter det eksisterende regelsæt skal importerede varer leve op til samme produktstandarder som varer, der er produceret i EU. Det gælder i forhold til fødevarerens sikkerhed, dyresundhed og plantesundhed. Fra fransk side taler man om såkaldte "spejlbestemmelser" (mirror clauses), som skal sikre, at importerede landbrugs- og fødevarerprodukter også lever op til de produktionsstandarder, der gælder i EU. Det omfatter således konkrete forhold i landbrugsproduktionen, herunder brug af pesticider og anvendelse af antibiotika.

På rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 21. februar 2021 var der et punkt på dagsordenen om sammenhængen mellem den europæiske grønne pagt, den fælles landbrugspolitik og handelspolitikken. I den forbindelse var der en drøftelse af, om der fra EU's side skal stilles samme krav til processer og produktionsmetoder i tredjelande for så vidt angår de produkter, der importeres til EU.

Flere medlemsstater støttede ideen om reciprocitet og behovet for spejlbestemmelser, mens andre medlemsstater såsom Danmark, Sverige og Nederlandene understregede vigtigheden af at sikre WTO-medholdelighed. Der var endvidere fra disse medlemsstater fokus på at undgå handelskonflikter med tredjelande og hensyntagen til de mindst udviklede lande.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger generelt vægt på, at eventuelle konkrete tiltag relateret til import af landbrugsprodukter er i overensstemmelse med WTO-reglerne. Dels af principielle grunde, dels på grund af risikoen for handelspolitiske modreaktioner, for eksempel i form af WTO-sagsanlæg, hvis lande uden for EU

anser konkrete tiltag i forhold til reciprocitet for at være WTO-stridige. Tredjelande vil også kunne indføre tilsvarende mekanismer for varer importeret fra EU. Regeringen lægger endvidere vægt på, at der tages hensyn til, at eksporten af fødevarer og landbrugsprodukter særligt fra de mindst udviklede lande ikke rammes af disproportional krav, forudsat at der opretholdes et tilstrækkeligt højt niveau af fødevarsikkerhed.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt samlenotat om status for udarbejdelsen af rapporten til Folketingets Europaudvalg den 9. marts 2022 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 21. marts 2022. Punktet blev dog efterfølgende taget af dagsordenen.

Sagen om sammenhængen mellem den europæiske grønne pagt, den fælles landbrugspolitik og handelspolitikken har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. februar 2022 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 21. februar 2022, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. februar 2022.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

3. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den Europæiske Unions geografiske betegnelser for vin, spiritus og landbrugsprodukter og kvalitetsordninger for landbrugsprodukter, om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013, (EU) 2017/1001 og (EU) 2019/787 og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1151/2012 KOM (2022) 134

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 28. april 2022. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har fremlagt et forslag til revision af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012 af 21. november 2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer. Forslaget indeholder ingen grundlæggende ændringer af de nuværende ordninger, idet sigtet med forslaget er at forbedre ordningernes funktion. Der foreslås en målrettet beskyttelse af geografiske betegnelser og mere effektive registreringsprocesser. Endvidere foreslås det, at der kan inddrages bæredygtighedskriterier på frivillig basis i ordningerne. Forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Sagen forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 13. juni 2022 med henblik på statusorientering fra formandskabet.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2022) 134 af den 31. marts 2022 fremsendt forslag om Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den Europæiske Unions geografiske betegnelser for vin, spiritus og landbrugsprodukter og kvalitetsordninger for landbrugsprodukter, om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013, (EU) 2017/1001 og (EU) 2019/787 og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1151/2012. Forslaget er oversendt til Rådet i en dansk sprogudgave den 31. marts 2022.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2, og artikel 118, stk. 1, og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen forventes på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 13. juni 2022 med henblik på statusorientering fra formandskabet.

Formål og indhold

Forslaget om geografiske betegnelser er et initiativ, som fremgår af Kommissionens jord til bord-strategi. En geografisk betegnelse er en betegnelse, der anvendes på en fødevarer eller et landbrugsprodukt, som er fremstillet eller forarbejdet i et afgrænset geografisk område. Geografiske betegnelser anerkendes som intellektuelle ejendomsrettigheder.

Reglerne om geografiske betegnelser omfatter beskyttede oprindelsesbetegnelser (BOB'er) og beskyttede geografiske betegnelser (BGB'er). Der er tre ordninger for geografiske betegnelser, der omfatter landbrugsprodukter og fødevarer samt vin og spiritus. Geografiske betegnelser registreres på baggrund af en varespecifikation udarbejdet af en producentsammenslutning. Der er oprettet et EU-register, som indeholder ca. 3.500 geografiske betegnelser.

Der er fremsat forslag om en ny forordning om geografiske betegnelser for landbrugsprodukter og fødevarer, mens ordningerne om vin og spiritus ændres ved ændringer af de eksisterende forordninger.

Kommissionen angiver i begrundelsen for forslaget, at ordningerne i al væsentlighed opfylder formålet, men at der er plads til forbedringer. Forslaget indeholder derfor ikke grundlæggende ændringer af lovgivningen om geografiske betegnelser. Forslaget sigter mod at forbedre ordningernes funktion ved at sikre en målrettet beskyttelse af geografiske betegnelser og mere effektive registreringsprocesser. Endvidere foreslås det, at bæredygtighedskriterier kan inddrages i ordningerne på frivillig basis.

De vigtigste elementer i forslaget er:

1. Håndhævelsen af reglerne for geografiske betegnelser forbedres, navnlig med øget fokus på internetsalg.
2. Forslaget indeholder bestemmelser, som påvirker forholdet mellem geografiske betegnelser og varemærkerettigheder, der øger favorisering af geografiske betegnelser. Det vil sige, at et eksisterende varemærke kun beskyttes mod registrering af en geografisk betegnelse, hvis registrering – grundet varemærkets omdømme og anseelse – kan vildlede forbrugerne i forhold til den oprindelige/"rigtige" identitet for produktet.
3. Beskyttelsen af oprindelsesbetegnelser og geografiske betegnelser omfatter også top-domænenavne på internettet, idet nationale topdomæner, der er oprettet i EU, kan tilbagekaldes efter anmodning fra en fysisk eller juridisk person med en legitim interesse.
4. Procedurene for registrering af geografiske betegnelser bliver identiske for alle tre ordninger, og ansøgninger kan fremsendes digitalt.
5. Det foreslås, at alle geografiske betegnelser skal klassificeres under den kombinerede nomenklatur, der er det numeriske kodningssystem for produkter, der bevæger sig i handel i EU. I øjeblikket er kun et begrænset antal klassificeret.
6. Sagsbehandlingen af ansøgninger om registrering af geografiske betegnelser flyttes til Den Europæiske Unions kontor for intellektuel ejendomsret (EUIPO). Afgørelsen om registrering af en geografisk betegnelse, forbliver Kommissionens ansvar. Opgaverne finansieres inden for EUIPO's budget.
7. Der fastsættes regler for anvendelse af fødevarer med en geografisk betegnelse som ingrediens i en fødevarer.
8. Producenter af produkter med geografiske betegnelser tilskyndes til at fastsætte bæredygtighedskriterier, men det vil ikke være obligatorisk.
9. Ifølge forslaget kan der oprettes producentsammenslutninger på initiativ af interesserede parter. Producentsammenslutninger kan tillægges beføjelser til at samarbejde med myndighederne om håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder.
10. Ordningerne om geografiske betegnelser for vin og spiritus revideres alene med henblik på, at bæredygtighedskriterier kan indgå i varespecifikationen.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger ikke.

Nærhedsprincippet

Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet det reviderer eksisterende EU-lovgivning.

Gældende dansk ret

I medfør af Lov om fødevarer, jf. lovbekendtgørelse nr. 8 af 6. januar 2022, er udstedt bekendtgørelse nr. 1073 af 13. september 2017 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer. Bekendtgørelsen omfatter bestemmelser, der er nødvendige for at administrere ordningen i Danmark.

Konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser, men en vedtagelse af forslaget kan medføre behov for tilpasning af bekendtgørelse om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer.

Forslaget forventes ikke at medføre statsfinansielle konsekvenser. Forslaget forventes derudover ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Det vurderes, at forslaget udgør en begrænsning af den beskyttelse, som varemærker normalt nyder i varemærkeretten. Udgangspunktet for beskyttelse af varemærker er, at disse beskyttes mod andres brug af kendetegn, der er identiske eller kan forveksles. Indehaveren af et varemærke er med forslaget stillet dårligere overfor geografiske betegnelser end over for andre forretningskendetegn, idet et eksisterende varemærke kun kan beskyttes mod registrering af en geografisk betegnelse, hvis dette – grundet varemærkets omdømme og anseelse – kan vildlede forbrugerne i forhold til den oprindelige/”rigtige” identitet for produktet.

Forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen, i §2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevareudvalgs EU-underudvalg.

Mejeriforeningen har tilkendegivet, at det skal præciseres, at beskyttelsen kun kan gælde i EU, og kun i visse tredjelande, hvis disse specifikt er omfattet af en konkret godkendelse/beskyttelse.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

En stor gruppe medlemsstater lægger stor vægt på at fastholde ordningerne, men en gruppe medlemsstater er skeptiske overfor at inkludere bæredygtighed som et obligatorisk element. En række medlemsstater er endvidere skeptiske overfor at uddelegere kompetence fra Kommissionen til eksterne agenturer.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt enig i, at en satsning på kvalitet er nødvendig, hvis europæisk landbrug og fødevarerhverv skal klare sig i den stigende globale konkurrence, herunder fokus på bæredygtighed.

Regeringen finder dog samtidig, at ordningen skal være så enkel som muligt at administrere, ikke skal medføre øget protektionisme, skal være WTO-medholdelige og i overensstemmelse med andre internationale aftaler.

Regeringen finder, at ordningen skal være tilstrækkeligt fleksibel og markedsorienteret, tage hensyn til private og nationale ordninger og skal sikre bæredygtighed, sunde fødevarer og innovation.

Regeringen finder generelt, at de initiativer, der udspringer af forslaget skal være forbrugerorienterede og i overensstemmelse med den horisontale fødevarerlovgivning. Det gælder særligt mærkningsreglerne og lovgivningen om intellektuelle ejendomsrettigheder.

Regeringen finder, at varemærkeindehaveres beskyttelse mod registrering af en geografisk betegnelse ikke bør være ringere end den beskyttelse, som varemærkeretten giver over for andre kendetegn.

Regeringen finder endvidere, at en overførsel af opgaver til EUIPO betinges af, at der skabes klarhed over finansieringen heraf, og at udgiften til sagsbehandling af ansøgninger om registrering af geografiske betegnelser ikke overvælttes på virksomheder, der ansøger om varemærke- og designbeskyttelse.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 28. april 2022.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

4. Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet – mod et mere bæredygtigt fiskeri i EU: Status og retning for 2023 KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen forventes at fremlægge sin årlige meddelelse indeholdende en status for den fælles fiskeripolitik og retningslinjer for fastsættelsen af fiskerimuligheder for 2023. Hensigten med meddelelsen er en tidlig drøftelse af principper forud for fremlæggelsen af forslag til de årlige forordninger om fiskerimuligheder. I meddelelsen forventes der blandt andet at være en status for fiskebestandene og en tidsplan for fremlæggelsen af forslagene om fiskerimuligheder for 2023. Meddelelsen forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 13. juni 2022 med henblik på præsentation og udveksling af synspunkter.

Baggrund

Kommissionen forventes at fremlægge en meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet – mod et mere bæredygtigt fiskeri i EU: Status og retning for 2023.

Meddelelsen forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 13. juni 2022 med henblik på præsentation og udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Kommissionen forventes at fremlægge sin årlige meddelelse vedrørende status for Den Fælles Fiskeripolitik og de politiske retningslinjer for fastsættelse af fiskerimulighederne for 2023 (TAC¹/kvoteforordninger). Kommissionen ønsker at høre medlemsstaternes, de rådgivende råds, interessenters og offentlighedens holdninger til den i meddelelsen beskrevne strategi.

I henhold til grundforordningen om den fælles fiskeripolitik (1380/2013) er Kommissionen forpligtet til at rapportere årligt til Europa-Parlamentet og Rådet om fremskridt i forhold til at opnå maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) for bestandene og bestandssituationen i øvrigt. Disse elementer vil være inkluderet i denne meddelelse. Endvidere er Kommissionen forpligtet til årligt at afrapportere om implementering af landingsforpligtelsen. Dette element forventes også at være inkluderet i meddelelsen. Endelig forventes meddelelsen at indeholde en kortfattet økonomisk analyse af fiskerierhvervet.

Meddelelsen forventes at indeholde en målsætning om, at fiskerimulighederne for 2023 fastsættes i henhold til målsætningerne i den fælles fiskeripolitik, særligt målsætningen om at fiske i overensstemmelse med princippet om et maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY).

MSY og samspillet med flerårige forvaltningsplaner

Et vigtigt skridt til opnåelse af målsætningerne i Den Fælles Fiskeripolitik er vedtagelsen af flerårige forvaltningsplaner. Den flerårige forvaltningsplan for Østersøen blev vedtaget i 2016. I 2018 blev den flerårige forvaltningsplan for demersale bestande i Nordsøen vedtaget, og i 2019 den flerårige forvaltningsplan for de demersale fiskerier i De Vestlige Farvande og for demersale bestande i Det Vestlige Middelhav. Kommissionen vil foreslå fiskerimuligheder i overensstemmelse med de flerårige forvaltningsplaner for de arter, der er omfattet af forvaltningsplaner. Til de flerårige forvaltningsplaner har Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES) udarbejdet et interval for værdier for en række bestande, der skal sikre, at målsætningen om MSY kan opfyldes inden for dette interval, i stedet for at fastlægge MSY som én enkelt værdi (punkt-værdi).

Forslag om fiskerimuligheder for 2023

Kommissionen forventes at foreslå fiskerimuligheder for 2023 på MSY-niveau for de bestande, hvor der foreligger fuld analytisk rådgivning med MSY-estimer.

Er en bestand omfattet af en flerårige forvaltningsplan, forventes Kommissionen at lægge denne til grund i sit forslag til fiskerimuligheder, medmindre forvaltningsplanen er blevet uanvendelig, for eksempel fordi mål i denne ikke længere svarer til MSY. I sådanne tilfælde forventes Kommissionen at foreslå fiskerimuligheder med udgangspunkt i MSY. Når ICES anbefaler nul-fangster af målarter, forventes fokus at være på at genopbygge målarterne med afhjælpende foranstaltninger i henhold til de flerårige forvaltningsplaner.

Landingsforpligtelsen er gradvist blevet indført i perioden 2015-19. Med indførelse af landingsforpligtelsen fastsættes fiskerimulighederne under hensyntagen til, at TAC skal afspejle fangsterne. Der er indført fleksibilitetsmekanismer, som kan indgå i forvaltningen af bestande under landingsforpligtelsen. Det omfatter år-til-år-fleksibilitet, arts-fleksibilitet, de minimis-undtagelser og undtagelser baseret på høj overlevelse. Der forudses at blive foretaget reduktioner i TAC-niveauer som følge af de-minimis undtagelser eller undtagelser for høj overlevelse.

---

¹ TAC = Total Allowable Catches = samlede tilladte fangstmængder

Med Storbritanniens udtræden af EU og vedtagelsen af handels- og samarbejdsaftalen mellem EU og Storbritannien fastsættes fiskerimulighederne for langt flere bestande nu i bilaterale og trilaterale aftaler. EU og Storbritannien skal bilateralt konsultere om fiskerimulighederne for 2023 for de fælles bestande. Derudover skal EU konsultere bilateralt med Norge om de fælles bestande i Skagerrak og Kattegat, og trilateralt med Norge og Storbritannien om de bestande i Nordsøen, der er fælles for alle tre parter.

Implementeringen af landingsforpligtelsen

Meddelelsen forventes at indeholde oplysninger om status for implementeringen af landingsforpligtelsen. Kommissionen forventes at påpege, at kontrol og håndhævelse fortsat er en udfordring.

Tidsplan for forslag til fiskerimuligheder 2023

Forslaget om fiskerimuligheder for Østersøen i 2023 forventes fremlagt i slutningen af august/begyndelsen af september 2022 med henblik på vedtagelse på rådsmødet i oktober 2022. Forslag om fiskerimuligheder for dybhavsarter for 2023 og 2024 forventes fremsat i oktober 2022 med henblik på vedtagelse på rådsmødet i november 2022. Forslag om fiskerimuligheder for 2023 for Nordsøen, Skagerrak og Kattegat og for Sortehavet/Middelhavet forventes fremlagt i oktober 2022 med henblik på vedtagelse på rådsmøde i december 2022.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

Meddelelsen forventes ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Meddelelsen forventes ikke i sig selv at have erhvervsøkonomiske konsekvenser, men anvendelse af retningslinjerne i sammenhæng med den videnskabelige rådgivning vil have betydning for fastsættelsen af de årlige fiskerimuligheder. Uden kendskab til den samlede videnskabelige rådgivning er det ikke muligt at vurdere konsekvenserne heraf.

Fastsættelse af fiskerimuligheder på baggrund af den videnskabelige rådgivning har på kort sigt erhvervsøkonomiske konsekvenser. Der forventes både at være stigende og faldende fiskerimuligheder af relevans for dansk fiskeri i de kommende forslag om forordninger om fiskerimuligheder for 2023. Konsekvenserne for bruttoindtjeningen vil imidlertid blandt andet afhænge af den samtidige udvikling i afsætningspriserne samt omkostninger, herunder brændstof, og af fiskerimønstre. Fiskerimulighedernes størrelse har selvsagt også afledte erhvervsøkonomiske konsekvenser for forarbejdningsindustrien.

Høring

Sagen har været i skiftlig høring i § 5-udvalget (fiskeri), hvilket gav anledning til følgende bemærkninger:

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) støtter grundlæggende at fiskerimuligheder fastsættes efter FMSY. DFPO er dog bekymrede i forhold til den praktiske anvendelse af MSY. DFPO mener, at det særligt er problematisk, når man hvert år fastsætter kvoten på grundlag af den fiskeridødelighed, der på lang sigt i gennemsnit giver MSY. Særligt når ICES løbende reviderer rådgivningen med afvigelser af, hvad de udtalte året forinden. Det medfører store udsving i kvoterne, så man ifølge DFPO

pludseligt har en forvaltning, der ikke er i overensstemmelse med MSY, og samtidig giver manglende stabilitet i kvotegrundlaget og økonomien for fiskeriet. DFPO's holdning er derfor, at der er brug for en tilgang, hvor den politiske målsætning for fiskeriet fastsættes på baggrund af en videnskabelig vurdering og på den baggrund vælger en konkret forvaltning. Det skal ifølge DFPO ske, da det ikke er rimeligt at bebrejde fiskeriet eller forvaltningen af fiskeriet, hvis naturen ikke reagerer som det var forventet, eller hvis biologerne får en anden opfattelse af bestandenes tilstand. DFPO mener ikke, at fiskeriet ikke skal reguleres eller forvaltes, særligt med henblik på, at formålet er at give større udbytte på lang sigt. DFPO understreger blot, at det fortsat skal ske med henblik på, at der også er plads til et fiskerierhverv. Kvotereduktioner burde ifølge DFPO have socioøkonomiske hensyn.

DFPO mener desuden, at der kan være ekstraordinære omstændigheder, der gør, at man må acceptere, at en bestand bliver mindre end, hvad der er blevet fastsat som mål på mellemlangt sigt. DFPO bruger eksemplet med kuller, der gyder uregelmæssigt, hvilket gør, at bestanden bliver meget stor, for efterfølgende at blive mindre hen over de følgende 5 til 8 år. DFPO gør opmærksom på, at kvoten for kuller i Nordsøen/Skagerrak og rødspætte i Kattegat og Østersøen er sat betydeligt under det, som biologerne har anbefalet. Dette er sket i et ønske om at reducere fiskeriet på torsk, men DFPO mener, at når man reducerer kvoterne på bestande i vækst og samtidig fastholder en nultolerance for discard, så efterlader man fiskerne i en meget svær situation. Det har ifølge DFPO den konsekvens, at samfundet går glip af betydelige klimavenlige fødevarer grundet underudnyttelse af voksende bestande. Derfor mener DFPO grundlæggende, at forvaltningen bør få mulighed for en mere fleksibel tilgang til implementeringen af forvaltningsplanerne.

Danmarks Naturfredningsforening mener, at Kommissionen og EU's medlemslande skal sikre at alle fiskerimulighederne for 2023 fastsættes i henhold til målsætningen om at fiske i overensstemmelse med princippet om et maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY), herunder særligt for de bestande hvor fangstmulighederne forhandles med Norge og Storbritannien. Derudover mener Danmarks Naturfredningsforening, at fiskeri efter ål også skal forvaltes efter MSY princippet, hvorfor EU's ministerråd bør følge ICES rådgivning om nulfangst af ål (inklusiv glasål). Dermed mener Danmarks Naturfredningsforening, at det bør besluttes på EU niveau, at alt ålefiskeri bør lukkes fra 1. januar 2023 indtil bestandene er genoprettet.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at medlemsstaterne generelt vil støtte fastlæggelsen af generelle principper for fastsættelse af fiskerimulighederne. Det forventes ligeledes, at medlemsstaterne generelt vil støtte målet om MSY, som fastlagt i grundforordningen om den fælles fiskeripolitik (1380/2013). Endvidere forudses medlemsstaterne at fremhæve behovet for en sag-til-sag vurdering for bestande uden en fuld analytisk bestandsvurdering i den videnskabelige rådgivning.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er positiv over for fastlæggelsen af generelle principper for vedtagelsen af fiskerimuligheder, og støtter det overordnede mål om maksimalt bæredygtigt udbytte for bestandene i overensstemmelse med målsætningerne i Den Fælles Fiskeripolitik.

Regeringen lægger vægt på, at der opnås aftaler om fiskerimuligheder for fælles bestande rettidigt med tredjelande, herunder Storbritannien og Norge.

Regeringen arbejder for, at der, hvor det er relevant, gennemføres en harmonisering af regler for fiskeriforvaltningen med tredjelande som Storbritannien og Norge med henblik på at lette fiskeriet mellem farvande.

Regeringen støtter, at der findes praktisk anvendelige løsninger på udfordringer i forbindelse med landingsforpligtelsen, og at der arbejdes på hensigtsmæssige løsninger i forhold til overvågning og kontrol.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

5. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1305/2013 for så vidt angår en specifik foranstaltning til at yde ekstraordinær midlertidig støtte under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter (ELFUL) som reaktion på virkningerne af den russiske invasion af Ukraine KOM (2022) 242

Ny notat.

Resumé

Kommissionen har fremlagt et forslag om ændring af landdistriktsforordningen 1305/2013 som følge af den russiske invasion af Ukraine og dens konsekvenser for den europæiske fødevarer- og landbrugssektor. Forslaget indebærer en ny mulighed for en engangsbetaling til landbrugere eller små og mellemstore virksomheder. Forslaget giver medlemsstaterne mulighed for at omprioritere og at anvende eventuelle uforbrugte midler. Forslaget forventes ikke i sig selv at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark. Sagen er ikke på dagsordenen til rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 13. juni 2022, men forventes vedtaget ved et kommende rådsmøde.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2022) 242 af den 20. maj 2022 fremlagt forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1305/2013 for så vidt angår en specifik foranstaltning til at yde ekstraordinær midlertidig støtte under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter (ELFUL) som reaktion på virkningerne af den russiske invasion af Ukraine. Forslaget er endnu ikke oversendt til Rådet i en dansk sprogudgave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 42 og artikel 43, stk. 2, og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er ikke på dagsordenen til rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 13. juni 2022, men forventes vedtaget ved et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

Forslaget giver medlemsstaterne mulighed for at yde støtte under landdistriktspolitikken til landbrugere og små og mellemstore virksomheder, der er særligt berørt af virkningerne af den russiske invasion af Ukraine, med det formål at sikre kontinuitet i deres forretningsaktiviteter.

Der kan ydes støtte til landbrugere eller små og mellemstore virksomheder, der er aktive inden for forarbejdning, markedsføring eller udvikling af landbrugsprodukter omfattet af bilag I til TEUF eller bomuld (undtagen fiskerivarer). Produktionsprocessens output kan være et produkt, der ikke er omfattet af dette bilag I.

Medlemsstaterne målretter støtten til modtagere, der er mest berørt, ved på grundlag af tilgængelig dokumentation at fastlægge støtteberettigelsesbetingelser og eventuelt, hvor det anses for passende, udvælgelseskriterier, som skal være objektive og ikke-diskriminerende, baseret på tilgængelig dokumentation. Støtten fra medlemsstaterne skal bidrage til fødevarerforsyningsikkerhed eller afhjælpe markedsbalancer og skal støtte landmænd eller små og mellemstore virksomheder, der deltager i en eller flere af følgende aktiviteter for at forfølge disse mål:

- støtte cirkulær økonomi,
- håndtering af næringsstoffer,
- effektiv brug af ressourcer, og
- miljø- og klimavenlige produktionsmetoder.

Støtten skal have form af et engangsbeløb, der skal betales senest den 15. oktober 2023, baseret på ansøgninger om støtte godkendt af den kompetente myndighed senest den 31. marts 2023. Den efterfølgende tilbagebetaling fra Kommissionen foretages i overensstemmelse med budgetbevillingerne og afhængigt af tilgængelig finansiering. Betalingsniveauet kan differentieres efter kategorier af støttemodtagere i henhold til objektive og ikke-diskriminerende kriterier.

Det maksimale støttebeløb må ikke overstige ca. 112.000 kr. (15.000 euro) pr. landbruger og ca. 745.000 kr. (100.000 euro) pr. små og mellemstore virksomhed.

Når medlemsstaterne yder støtten, skal der tages hensyn til den støtte, der ydes i henhold til andre nationale eller EU-støtteinstrumenter eller private ordninger for at reagere på virkningen af det russiske invasion af Ukraine.

Støtten der ydes i henhold til forslaget må ikke overstige 5 pct. af det samlede EU-bidrag til landdistriktsudviklingsprogrammet for årene 2021-22.

Hvis medlemsstaterne ønsker at anvende muligheden, skal der indsendes et forslag til programændring, som skal godkendes af Kommissionen. Forslaget skal indeholde information om støtteordningen og prioritering af midlerne i landdistriktsprogrammet. Det er en forudsætning, at medlemsstaterne i denne forbindelse, og ved at gøre brug af muligheden, ikke reducerer deres grønne andel af betalinger i landdistriktsprogrammet. Støtten i form af engangsbeløb tæller ikke som grønt jf. artikel 59, stk. 6 i landdistriktsforordningen 1305/2013.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger ikke.

Nærhedsprincippet

Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet det reviderer eksisterende EU-lovgivning.

Gældende dansk ret

Administration af tilskud fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne reguleres i dag i lov om Landdistriktsfonden, jf. lovbekendtgørelse nr. 114 af 6. februar 2020.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser for landdistriktsfondsloven. Forslaget vurderes at kunne have lovgivningsmæssige konsekvenser i form af bekendtgørelse om udmøntning

af en tilskudsordning i det tilfælde, at der fra dansk side er mulighed for og træffes beslutning om at tage de nye muligheder i anvendelse.

Det bemærkes, at udmøntningen af midlerne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) i Danmark sker på grundlag af et program for indsatsen og en politisk aftale om udmøntningen. Det er frivilligt for medlemsstaterne, hvorvidt de vil anvende ændringerne.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget ventes at have statsfinansielle konsekvenser via EU-bidraget. En eventuel dansk gennemførelse vil kræve en omprioritering af midlerne til landdistriktsprogrammet og vil have administrative konsekvenser, som vil skulle afdækkes yderligere.

Som følge af øget fleksibilitet, skønnes forslaget at medføre, at midler, der enten ville have været annulleret eller faldet til betaling i efterfølgende år, kan anvendes hurtigere i medlemslandene. Kommissionen oplyser, at forslaget vil fremrykke udbetalinger af midler for ca. 450 mio. euro i 2023. Afhængig af medlemsstaternes implementering og udnyttelse af de nuværende budgetmæssige rammer vil forslaget kunne medføre en begrænset stigning i betalingsniveauet for EU's budget, der medfører øgede statsfinansielle konsekvenser via Danmarks bidrag til EU's budget, svarende til den danske finansieringsandel på ca. 2 pct.

Forslaget har i sig selv ikke erhvervsøkonomiske konsekvenser, men afhængig af en eventuel udmøntning i det danske landdistriktsprogram kan forslaget have erhvervsøkonomiske konsekvenser i form af muligheder for tilskud.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Forslaget forventes ikke i sig selv at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark eller EU. En ændring af beskyttelsesniveauet afhænger af en eventuel omprioritering af midler i det nationale program.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug).

Danmarks Naturfredningsforening er som udgangspunkt kritiske over for statsstøtte inden for landbruget. Danmarks Naturfredningsforening har dog forståelse for den ekstraordinære situation i lyset af krigen i Ukraine og med følgende trusler mod forsynings sikkerheden for både fødevarer og hjælpestoffer til landbruget. Hvis Danmark vælger at udnytte muligheden, så foreslår Danmarks Naturfredningsforening, at støtten belønner landmænd og virksomheder, der bruger dele af deres areal eller forretning til at omstille fra foderproduktion til afgrøder, som kan bruges til vegetabilsk mad til mennesker. Danmarks Naturfredningsforening påpeger hvor sårbart det globale fødevarer system er, og gør i den forbindelse opmærksom på, at hvis man fordobler arealet med mad direkte til mennesker i Danmark, f.eks. brødkorn i stedet for foderkorn til svin, så kan der brødfødes omkring 3 mio. flere mennesker alene fra dansk landbrug. Danmarks Naturfredningsforening foreslår derfor, at denne ekstra ordinære mulighed bør gå til specifik støtte til landmænd og virksomheder, der udskifter f.eks. foderhvede med brødhvede. Det kan ifølge Danmarks Naturfredningsforening ske ved enten at skræddersy en ordning under landdistriktsprogrammet, der belønner gennem højere hektarstøtte eller gennem en garanteret mindstepris for afgrøder, der kan gå direkte til humankonsum. Danmarks Naturfredningsforening foreslår her, at det kunne være brødhvede, rug, havre til gryn, spisekartofler, nye proteinafgrøder osv. Det er efter Danmarks Naturfredningsforenings overbevisning nødvendigt, at alle midler til rådighed bruges til at omlægge dansk landbrug fra animalsk domineret til vegetabilsk. Danmarks Naturfredningsforening ser

gerne, at en ekstraordinær støtte primært prioriteres de nuværende eller kommende økologiske landmænd.

Landbrug & Fødevarer er overordnet positive i forhold til Kommissionens forslag, da det vil give mulighed for at udnytte eventuelt uudnyttede midler i det danske landdistriktsprogram. Landbrug & Fødevarer kan dog svært ved at tage endelig stilling til forslaget, da det afhænger af beløbets størrelse. Landbrug & Fødevarer efterlyser derfor en opgørelse af størrelsen. Landbrug & Fødevarer anbefaler, at fordelingen af midlerne skal afspejle fordelingen mellem de forskellige sektorer i landdistriktsprogrammet for 2021 og 2022. Landbrug & Fødevarer understreger, at anvendelse af uudnyttede midler i andre EU-lande ikke må føre til konkurrenceforvridning. Efter Landbrug & Fødevarers opfattelse, så vil udgifterne uændret være inden for rammerne af aftalte budgetramme. Der er ifølge Landbrug & Fødevarer derfor ikke tale om en udvidelse af EU-budgettet, men en omfordeling af allerede aftalte midler.

Greenpeace foreslår, at hvis Danmark vælger at yde ekstraordinær midlertidig støtte til landmænd og små- og store virksomheder, bør midlerne målrettes: 1) producenter, der allerede er en del af den grønne omstilling ved at bruge økologiske dyrkningsmetoder og/eller ved fortrinsvist at dyrke afgrøder til konsum, samt til 2) omstilling af den nuværende produktion af foder og animalske produkter med stor afhængighed af klimabelastende importeret kunstgødning og importeret foder. Det kan ifølge Greenpeace ske ved at den ekstraordinære støtte belønner landmænd, der skifter fra foderafgrøder til vegetabiliske afgrøder målrettet konsum til mennesker. Greenpeace understreger, at den ekstraordinære støtte ikke må gå til at afbøde omkostninger som følge af forhøjede priser på kunstgødning eller importeret foder. Greenpeace påpeger, at det vil være en langsigtet investering, hvis midlerne blev målrettet en omstilling til økologiske dyrkningsmetoder og at gå fra produktion af foder og animalske produkter til andre plantebaserede fødevarer. Det er for Greenpeace vigtigt, at Danmark skal være uafhængige af kunstgødning og importeret foder og i stedet bidrage til at løse den globale fødevarekrise. Greenpeace ser med stor bekymring på risikoen for manglen på mad i fattige lande uden for EU, hvorfor Greenpeace opfordrer til fokus på at afbøde den lurende sultkatastrofe, fremfor at støtte landbrugets animalske produktion i EU.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

En række medlemsstater har i Rådet efterspurgt muligheden for at anvende uforbrugte midler under landdistriktspolitikken. Der forventes at være opbakning til forslaget i Rådet.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen forholder sig generelt positivt til forslaget, der i denne ekstraordinære situation giver muligheder for at kunne omprioritere eksisterende midler til kriseforanstaltninger til støtte for EU's fødevarer- og landbrugssektor i forbindelse med den russiske invasion af Ukraine. Regeringen finder, at medlemsstaterne skal sikres lige muligheder for en anvendelse af forslagets støttemuligheder.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.